

List dziekanów wydziałów prawa uczelni publicznych w sprawie listy czasopism naukowych

Na posiedzeniu Komitetu Nauk Prawnych PAN w dniu 1 marca 2018 r., w którym wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a następnie na Zjeździe Dziekanów Wydziałów Prawa w Lublinie w dniach 12-14 września 2018 r., na którym wystąpił pan Piotr Müller, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zgłaszane były zastrzeżenia do propozycji oparcia nowej listy czasopism naukowych wyłącznie na dwóch bazach Scopus i Web of Science, w których nie ma nie tylko żadnych polskich czasopism prawniczych, ale również brak jest wielu renomowanych czasopism zagranicznych, zwłaszcza brytyjskich, francuskich i niemieckich.

Dlatego z ogromnym niepokojem przyjęliśmy przedstawiony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wstępny projekt listy czasopism punktowanych oparty wyłącznie na danych zaczerpniętych z baz Scopus i Web of Science. Projekt ten potwierdza wyrażane wcześniej obawy, gdyż na liście tej nie znalazło się żadne (!) polskie czasopismo prawnicze. Chcemy raz jeszcze wyrazić przekonanie, że przyjęty przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego system oceny czasopism naukowych jest całkowicie nieadekwatny do specyfiki badań w naukach prawnych. Nauki prawne jedynie w niewielkiej części mają charakter uniwersalny czy ponadnarodowy (np. w zakresie teorii i filozofii prawa, historii powszechnej prawa, kryminologii, prawa międzynarodowego publicznego), zaś w zdecydowanej części powiązane są z ustawodawstwem krajowym, co wiąże się także z tym, że dyscyplina ta uprawiana jest przede wszystkim w językach narodowych. Język prawniczy jest pochodną koncepcji i konstrukcji przyjętych w prawie krajowym, przez co duża część terminów i pojęć wykształconych w prawie polskim jest trudna do przełożenia na język angielski, w którym wydawane są czasopisma prawnicze znajdujące się na projektowanej liście czasopism naukowych. Analiza czasopism znajdujących się na liście, przeważnie amerykańskich, potwierdza wniosek, że zdecydowana większość zamieszczanych w nich artykułów dotyczy amerykańskiego porządku prawnego i pisana jest przez uczonych zatrudnionych na tamtejszych uczelniach. Ponadto badania w zakresie dogmatyki prawa (przede wszystkim w

zakresie prawa administracyjnego, cywilnego i karnego) są prowadzone przede wszystkim na użytek organów administracji państwowej i samorządowej, wymiaru sprawiedliwości oraz profesjonalnych uczestników obrotu prawnego. Naturalnymi adresatami tych publikacji są zatem sędziowie, urzędnicy, prokuratorzy, adwokaci, radcowie prawni itp. Nawet prace komparatystyczne czy publikacje o prawie międzynarodowym i europejskim mają na celu w pierwszej kolejności wywarcie wpływu na działalność legislacyjną i stosowanie prawa w Polsce.

Omawianego problemu nie rozwiązuje też potencjalny udział czasopism prawniczych w ministerialnym programie wsparcia dla czasopism naukowych. Po pierwsze, warunki formalne udziału w tym programie a priori wykluczają z niego całą grupę renomowanych czasopism uniwersyteckich, niejednokrotnie z kilkudziesięcioletnią tradycją i mających ugruntowaną pozycję w przestrzeni dyskursu naukowego. Wykluczony jest także udział czasopism wydawanych przez profesjonalne wydawnictwa prawnicze (np. „Państwo i Prawo”, „Przegląd Sądowy”), gdyż nie są one publikowane w otwartym dostępie. Po drugie, nawet po zakończeniu tego programu i implementacji stosownych rozwiązań czasopisma te będą miały - właśnie z uwagi na specyfikę dyscypliny - znikome szanse znalezienia się w wymienionych bazach danych, choćby z tego względu, że jednym z kryteriów przyjęcia czasopisma do ww. baz jest ich cytowanie w czasopismach już znajdujących się w tych bazach. Po trzecie, liczba potencjalnie objętych wsparciem czasopism jest całkowicie nieadekwatna do liczby osób uprawiających nauki prawne w Polsce, zwłaszcza z uwzględnieniem doktorantów.

Zwracamy się zatem z wnioskiem o ponowne przeanalizowanie zasad i warunków tworzenia listy czasopism naukowych, zwłaszcza w dyscyplinie nauk prawnych, przyjętych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 7 listopada 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, które są niedostosowane do specyfiki publikacji w naukach prawnych i dyskryminujące dla polskich czasopism prawniczych. Wyrażamy obawy, że obrany kierunek zmian może zakończyć się likwidacją całej grupy wartościowych czasopism, co z całą pewnością nie przyczyni się do podniesienia jakości badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych. Utrudni także awans naukowy zarówno doktorantom, jak i nauczycielom akademickim, skoro

warunkiem wszczęcia postępowania doktorskiego lub nadania stopnia doktora habilitowanego jest posiadanie publikacji w czasopismach znajdujących się na nowej liście czasopism naukowych.

prof. dr hab. Karol Kiczka
Dziekan WPAiE UW
prof. dr hab. Jerzy Pisuliński
Dziekan WPiA UJ
prof. dr hab. Tomasz Giaro
Dziekan WPiA UW
dr hab. Krzysztof Wiak, prof. KUL
Dziekan WPPKiA KUL
dr hab. Agnieszka Liszewska, prof. UŁ
Dziekan WPiA UŁ
prof. dr hab. Zbigniew Witkowski
Dziekan WPiA UMK
prof. dr hab. Jakub Stelina
Dziekan WPiA UG
dr hab. Piotr Stec, prof. UO
Dziekan WPiA UO
prof. dr hab. Marek Michalski
Dziekan WPiA UKSW
Prof. dr hab. Roman Budzinowski
Dziekan WPiA UAM
dr hab. Zbigniew Kuniewicz, prof. US
Dziekan WPiA US
prof. dr hab. Czesław Martysz
Dziekan WPiA UŚ
Prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak
Dziekan WPiA UMCS
prof. dr hab., dr h.c. Emil W. Pływaczewski
Dziekan Wydział Prawa UwB
prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia
Dziekan WPAiZ UJK